

Fondy inflaci neporazí

Více než třem milionům Čechů jejich penzijní spoření prodělává. Výnosy z méně rizikových nástrojů, v nichž investují transformované fondy, jsou totiž nižší než inflace.

KATEŘINA MENZELOVÁ

PRAHA Jak moc vydělá Čech v porovnání například s Nizozemcem v penzijních fonděch, lze ukázat na modelovém příkladu. Oba začali v roce 2004 na stejné startovací čáře. Jak český, tak nizozemský klient měl ve fondu naspořeno 100 tisíc korun. Pro zjednodušení předpokládáme, že se v čase nemění kurz koruny k euru.

Dle Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD) přinášely fondy v Nizozemsku v posledních patnácti letech každoroční průměrné reálné zhodnocení, tedy to po započtení inflace, 4,8 procenta, v případě těch českých to bylo -0,2 procenta. Českému střadateli tedy zbude po patnácti letech v reálném vyjádření z původních 100 tisíc jen 97 tisíc korun. Klient nizozemského penzijního fondu má přes 200 tisíc korun.

Nízké riziko, nízký výnos

„Důvodem je velký objem prostředků v transformovaných fonděch,“ tvrdí Jakub Vintřlík z ministerstva financí. Do těchto fondů spoří klienti, kteří uzavřeli smlouvu o penzijním připojištění do konce roku 2012 a nelze do nich již vstupovat. Dle zákona musí transformované fondy klientům garantovat roční nezáporné zhodnocení. Proto se nepouštějí do velkého rizika.

„Pokud by byl transformovaný fond v minusu, rozdíl do nuly by klientům musela dorovnat penzijní společnost,“ upřesňuje Petr Brabec. Proto tyto fondy investují velmi konzervativně, tedy hlavně do státních dluhopisů. Jak vyplývá ze statistik ČSÚ, loni dosáhly transformované fondy zhodnocení od 0,6 procenta do 1,75 procenta. Pokud odečteme inflaci ve výši 2,8 procenta, pak všichni jejich střadateli prodělali. Přestože obdobných výsledků dosahují transformované fondy roky, zůstává v nich 3,2 milionu Čechů.

Jak Češi spoří na důchod

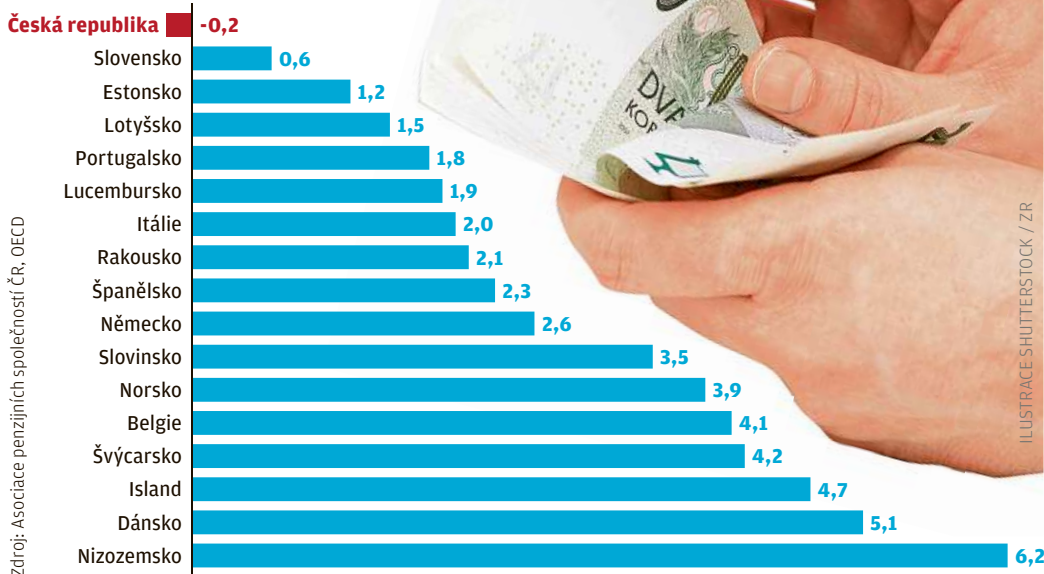
Ve III. pilíři ke konci září 2020 spořilo **4,414 milionu lidí**.

V účastnických fonděch spoří 1,264 milionu lidí, letos přibýlo 107 tisíc účastníků. Objem příspěvků vzrostl na **71,829 miliardy korun**.

V transformovaných fonděch spoří 3,169 milionu účastníků, o 131 tisíc méně než na konci roku 2019. Objem penzijních úspor v transformovaných fonděch vzrostl na **443,591 miliardy korun**.

Jak si vedou penzijní fondy v Evropě

(průměrné reálné zhodnocení 2009-2019, v %)

Od roku 2013 mohou zájemci o spoření v penzijních fonděch investovat do takzvaných účastnických penzijních fondů. Do nich lze převést prostředky i z transformovaných fondů. V účastnických fonděch si na důchod spoří 1,2 milionu lidí. Zákon negarantuje žádné zhodnocení, každý klient se může rozhodnout pro jednu z investičních strategií. Ty se liší mírou rizika a samozřejmě platí, že vyšší míra rizika je spojena s možností vyššího zhodnocení.

„Kdo zvolí dynamické fondy, ten si vydělá na penzi nejvíce, ale s tím, že vývoj jeho zhodnocení bude během let oscilovat mezi hubenými a tučnými roky,“ vysvětluje Aleš Poklop, prezident Asociace penzijních společností ČR. Dodává, že zatím vždy případné ztráty dokázal trh rychle odmazat. V loňském roce dosáhly dle ČSÚ účastnické fondy zhodnocení od 1,2 procenta do 25,31 procenta.

Analýzy OECD, které mapují výkonnost penzijních fondů, vyznívaly pro Česko již dříve podobně jako ta aktuální. Paradoxem je, že stát takto nevykonný systém velkoryse podporuje. Na státní podporu má nárok každý, kdo do nějakého penzijního fondu přispívá alespoň 300 korun měsíčně. „Státní příspěvky na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření dosáhly loni 7,25 miliardy korun, za 1. pololetí letošního roku činil objem vyplácených státních příspěvků 3,7 miliardy korun,“ upřesňuje Jakub Vintřlík.

„Konec státní podpory“

„Když něco nefunguje, tak se to nemá podporovat,“ je přesvědčen Petr Brabec z VŠE. Dle něj zatím chyběla ke změně systému politická odvaha. Ministerstvo financí připravilo novelu příslušného zákona a poslalo ji do sněmovny. Pokud bude schválena, umožní

účast v transformovaných a účastnických fonděch současně. Petr Brabec je přesvědčen, že stát by měl motivovat lidi, aby v transformovaných fonděch nezůstávali.

„Určitě nepovažuji za řešení okamžitě nakázat všem lidem opustit konzervativní transformované fondy a přejít do účastnických fondů,“ říká. Důležitou roli při rozhodování každého jednotlivce totiž hraje věk a ochota podstoupit riziko. Nutné je prý také zvýšit finanční gramotnost, aby každý věděl, že pokud investuje alespoň lehce rizikově, jeho nakumulované zhodnocení může být násobně vyšší.

Obdobný názor zastává i Aleš Poklop. „V transformovaných fonděch by ideálně měli zůstat jen lidé před důchodem. Ty ostatní by k přechodu do účastnických fondů mohl stát motivovat tím, že by jim ukončil podporu v transformovaných fonděch,“ nastiňuje jedno z možných řešení Petr Brabec.

DIGITÁLNÍ MĚNY

Facebooková libra: v lednu a s omezením

NEW YORK Libra, digitální měna firmy Facebook, je připravena na spuštění v lednu, avšak v omezeném formátu. Uvedl to list Financial Times. Facebook ohlásil plán vytvoření nové měny loni v červnu, od té doby ho výrazně upravil, aby si zajistil souhlas regulačních orgánů. Podle FT se Asociace Libra, která má vydávat a spravovat měnu, rozhodla, že digitální měna bude vázána na dolar. Původně měla být libra globální měnou vázanou na koš různých státních měn a dluhopisů. To však vyvolalo mezi regulátory, centrálními bankéři a politiky obavy, že by mohla destabilizovat měnovou politiku a usnadnit praní špinavých peněz. čtk

DÁLNIČNÍ E-ZNÁMKY

Policie odhalí i kradená auta

POŘÍČANY (Kolínsko) Policie začala testovat systém pro kontrolu elektronických dálničních známek, které začnou platit od 1. ledna. Systém kromě nezaplaceného poplatku odhalí také například kradené vozy, nezaplacené povinné ručení či propadlou technickou kontrolu, uvedli zástupci policie, celní správy a státního podniku Cendis. Systém se skládá z přenosného tabletu a kamery, která automaticky skenuje registrační značky projíždějících aut. Vozy, které mají podle databáze vše v pořádku, označí program zeleně, ty s nějakým problémem se policistům značí červeně, což je podnět pro následnou kontrolu. čtk

Nový lídr drah: Šéf ČD Cargo dostal nabídku

PRAHA Šéf ČD Cargo **Ivan Bednárik** dostal nabídku na post šéfa Českých drah, oslovil jej předseda dozorčí rady společnosti Pavel Kysilka. V čele státního dopravce by Bednárik mohl nahradit Václava Nebeského, kterému chce Kysilka nabídnout v představenstvu post místopředsedy. O změnách ve vedení podniku bude rozhodovat dozorčí rada v příštím týdnu.

Kysilka jako náhradu za Nebeského preferuje angažování některého z manažerů působících ve skupině Českých drah. Oslovil proto šéfa ČD Cargo Bednárika. Oficiálně tak potvrdil informace, které přinesly ve čtvrtek LN.

V souvislosti s připravovanými změnami poukázal na současnou krizi a velký propad příjmů Českých drah. Tržby společnosti jen za jízdné letos klesnou asi o tři miliardy korun. „Podle našeho názoru je v tuto chvíli potřeba tým představenstva posílit zejména v oblasti finančního řízení,“ uvedl Kysilka. Zároveň ale dodal, že firma podle něj stávající situaci zvládá dobře.

Dalším důvodem změn je podle Kysilků snaha dát stávajícímu šéfovi státního dopravce prostor k řešení osobních problémů. „Rádi bychom mu v tomto směru vyhověli, ale chceme, aby v představenstvu zůstal a převzal roli místopředsedy,“ dodal šéf dozorčí rady.

„Je to zkušený a razantní manažer a nepochybně by spolu s panem Nebeským dokázali udržet kontinuitu vedení a provést České dráhy současnou krizí,“ uvedl na adresu Bednárika Kysilka. O nutnosti posílení finančně-krizového řízení dopravce hovořil i ministr dopravy Karel Havlíček (za ANO).

Nebeský je v čele Českých drah od loňského září. Celá skupina v pololetí kvůli koronavirové krizi zaznamenala ztrátu téměř dvě miliardy korun. Bednárik vede nákladního dopravce šest let. Podnik v posledních letech pod jeho vedením dosahuje stamilionových zisků. V pololetí však kvůli krizi zaznamenalo ztrátu 44 milionů korun i ČD Cargo. čtk

Home office z pláže? Zákon tápe

ALŽBĚTA TESÁRKOVÁ

PRAHA Výhled na moře, horké slunce a internetové připojení v ceně. Takhle by si představoval home office, který se stal za dob koronavirové pandemie novým pracovním standardem, zřejmě každý. Mnohé firmy však práci ze zahraničí nedovolují. Riziková je z právního i daňového hlediska.

Klid a život mimo město vyhledává stále více Pražanů. Vítězí ti, kdo mají chatu či chalupu na venkově – i odtamtud mohou zaměstnanci za kvalitního připojení k internetu pracovat. Pro mnohé však takzvaná „práce na dálku“ nabírá pravého slova smyslu.

Potíž je s daněmi i právem

Home office s výhledem na Indický oceán si se svým zaměstnavatelem vyjednal i Jakub, pracovník oddělení IT nejmenované firmy. Po krátkých peripetiích mu zaměstnavatel cestu na indonéské Bali umožnil.

A zatímco si v přímořské vilce svých přátel užíval, plnohodnotný home office, odkud bez problémů pracuje už několik týdnů, jiné firmy zaměstnancům práci ze zahraničí zcela zapověděly. „Na

V práci jako na dovolené. Šéf má vždy vědět, odkud pracujete. FOTO SHUTTERSTOCK

jaře během přesunu na home office jsme já i mí kolegové podepisovali dodatek o tom, že budeme vykonávat práci výhradně z České republiky,“ uvedl zaměstnanec nadnárodní korporace, který si přál zachovat anonymitu. A obdobnou zkušenost LN potvrdili i zaměstnanci dalších firem.

„V zákoníku práce je ohledně home office spousta nejasností. Zatím zůstává na zaměstnavateli, jak k tomu přistoupí,“ řekla LN ředitelka Asociace malých a středních podniků (AMSP ČR) Eva Svobodová. „Zaměstnavatel by měl vždy zaměstnanci vymezit, kde bude pracovat,“ doplnil manažer pro legislativu z AMSP ČR Petr Maule.

Především při dlouhodobější práci totiž vyvstávají určitá rizika. Zaměstnavateli hrozí vznik stálé provozovny v zahraničí, a tedy i povinnost odvodu daní, ale také možnost aplikace cizího pracovního práva podle místa výkonu. Zaměstnancům pak může způsobit potíže vznik daňového rezidentství v zahraničí a s ním spojená administrativa.

Pro zaměstnavatele je ale navíc při zahraničním home office náročnější zkontrolovat pracoviště zaměstnance a řešit případné pracovní úrazy. „Je tam problematika, co se týče BOZP a požární ochrany, to ale platí i pro práci z domova v Česku,“ říká Maule.

„Máme avízo od ministerstva práce a sociálních věcí, že se v příštím roce bude zákoník práce otevírat, takže se bude pravděpodobně řešit i téma home office. Je tam spousta věcí, které bude potřeba dořešit,“ říká Svobodová.

Výhled na moře za půl milionu

Zatím ale během podzimní vlny pandemie za klidem či teplem odjelo za hranice mnoho tuzemských zaměstnanců – často aniž by o tom svého zaměstnavatele informovali. Kromě sousedních zemí jsou oblíbené například Kanárské ostrovy či Azory. Na tento trend se ale připravily například i luxusní resorty na Maledivách, které po vynucené odmlce na podzim znovu otevřely. Za půl milionu korun si zde zájemci mohou koupit speciální týdenní pobyt. V ceně je pracovní stůl s výhledem na moře, osobní asistent, ale také například osobní trenér či výlet na jachtě.

Pravidelná příloha
Právo a justice
již v pondělí 30. 11.

Hromadné žaloby.

Lidé by mohli své nároky vymáhat společně.

LIDOVÉ NOVINY